

Vlada Crne Gore

Ministarstvo finansija

Podgorica, 24.11.2009

U p i t n i k

Informacija koju od Vlade Crne Gore zahtijeva Evropska komisija u cilju pripreme Mišljenja o zahtjevu Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji

33 Finansijske i budžetske odredbe

Odgovorno lice:	Igor Luksic
Rukovodilac grupe:	Vladislav Karadzic
Zamjenik rukovodioca grupe:	Iva Vukovic
Sekretar grupe:	Ana Ivanovic
Zamjenik sekretara grupe:	Nina Vukotic
Kontakt MEI:	Milena Ulic
IT Podrška:	Ljeuposava Pavlovic

Sadržaj:

POGLAVLJA ACQUIS - SPOSOBNOST PREUZIMANJA OBAVEZA KOJE PROIZILAZE IZ CLANSTVA.....	5
Poglavlje 33: Finansijske i budžetske odredbe.....	6
I. TRADICIONALNA SOPSTVENA SREDSTVA.....	7
II. SREDSTVA iz PDV-a	12
III. Sredstva BNP.....	18
III. UPRAVNA INFRASTRUKTURA.....	19

**POGLAVLJA ACQUIS - SPOSOBNOST PREUZIMANJA
OBAVEZA KOJE PROIZILAZE IZ CLANSTVA**

Poglavlje 33: Finansijske i budžetske odredbe

I. TRADICIONALNA SOPSTVENA SREDSTVA

1 Koji organi su odgovorni za uvođenje uvoznih dažbina (carinske dažbine i dažbine na poljoprivredne proizvode) i moguća druga opterećenja uvedena na dobra koja se unose u vašu zemlju?

Carinske stope u Carinskoj tarifi propisane su Zakonom o carinskoj tarifi (Sl. list RCG br. 75/05, 17/07), koji na predlog Vlade usvaja Skupština Crne Gore.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede predlaže Vladi Crne Gore, carinske stope za poljoprivredno-prehrambene proizvode (iz Glave od 1 do 24 Carinske tarife), a za ostalu robu predlažu druga nadležna Ministarstva.

U Crnoj Gori nema drugih naknada koje se nameću na robu, koja se uvozi u Crnu Goru.

a) Opštem organizacionom sistemu (centralni organi i spoljne službe);

Organizaciona šema Uprave carina dostavljena je odgovoru na pitanje broj 29, u poglavlju 29. o carinskoj uniji.

b) Postupcima naplate, obračunu i kontroli.

U skladu sa propisima, carinska služba je nadležna za naplatu carine i carinskih dažbina, poreza na dodatu vrijednost, akciza na uvezenu robu, administrativnih taksi.

Shodno članu 218 Carinskog zakona (Sl. list RCG, br. 7/02, 38/02, 72/02, 21/03, 31/03, 29/05, 66/06, i Sl. list CG, br. 21/08), čim dobije potrebne podatke, nadležni carinski organ obračunava i knjiži carinski dug.

Carinski dug se plaća u roku određenom Carinskim zakonom, na evidentni račun Uprave carina i područnih jedinica carinarnica, sa kojih se sredstva dnevno prenose u Državni trezor.

Obračun i naplatu carinskog duga kontroliše nadležna carinska ispostava i Carinarnica-Carinska ispostava za finansijsko materijalne i opšte poslove, a kroz svoje poslove i kontrolne jedinice Uprave carina: Odjeljenje za internu reviziju, Odsjek za eksternu reviziju, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu.

U slučaju kada carinski dužnik u zakonom dozvoljenom roku ne plati dugovanja, Uprava carina, Odsjek za naplatu prihoda i postupanje sa carinskom robom pristupa naplati carinskog duga koji je obezbijeđen sredstvom obezbjeđenja-bankarskom garancijom iz bankarske garancije carinskog dužnika.

U slučaju kada se radi o dospjelim, a neplaćenim carinskim dugovanjima, koja nijesu obezbijeđena sredstvom obezbjeđenja-bankarskom garancijom (nastala po osnovu carinskog postupka, carinsko upravnog ili prekršajnog postupka), naplata se vrši prinudnim putem shodno Zakonu o izvršnom postupku (Sl. list RCG br. 23/04) dostavljanjem izvršnog rješenja Centralnoj banci Crne Gore. Centralna banka Crne Gore odmah nalaže poslovnim bankama kod kojih izvršni dužnik ima otvorene račune da izvrše blokadu svih računa, nakon čega nalaže i naplatu dugovanja sa tih računa u korist propisanih računa Uprave carina.

2 Da li postoje odvojeni računi za razdvajanje naplaćenih dugovanja i neizmirenih dugovanja?

Naplaćena dugovanja i neplaćena dugovanja (stanje carinskog duga) analitički se posebno vode kroz carinski informacijski sistem.

3 Koliki je bio prihod od uvoznih dažbina za godinu 2008.? Molimo navedite pregled ukupnih prihoda po osnovu uvoza u vašu zemlju iz sadašnjih država članica EU (EU-27) i ostatka svijeta.

Obračunati prihod u 2008. godini po osnovu uvoza, prema vrsti primitka dat je u sledećim Tabelama

OBRAČUNATI PRIHODI OD UVOZNIH DAŽBINA(EU) 2008							
	Država	Carina	Sezonska carina	PDV	Akciza	Druge dažbine*	Suma po zemljama
1	AUSTRIJA	2 705 278.69	1 269 977.15	14 685 740.52	396 437.16	70 180.00	19 127 613.52
2	BELGIJA	209 479.51	24 435.24	1 428 435.26	952.87	10 598.00	1 673 900.88
3	BUGARSKA	274 951.98	0.00	2 025 939.30	78 400.00	14 933.00	2 394 224.28
4	DANSKA	181 764.10	28 646.73	341 512.22	0.00	2 869.00	554 792.05
5	ESTONIJA	138.60	0.00	2 381.97	0.00	15.00	2 535.57
6	FINSKA	53 150.58	0.00	330 487.11	0.00	1 449.00	385 086.69
7	FRANCUSKA	584 171.81	8 735.25	4 857 420.92	1 238 067.20	27 560.00	6 715 955.18
8	GRČKA	2 275 194.68	409.50	46 667 894.00	2 141 542.78	366 980.00	51 452 020.96
9	HOLANDIJA	1 589 688.83	940 997.69	3 834 159.64	239 174.52	38 088.00	6 642 108.68
10	IRSKA	7 238.98	0.00	115 317.99	0.00	956.00	123 512.97
11	ITALIJA	6 526 421.18	200 543.87	33 096 440.51	741 747.88	419 563.00	40 984 716.44
12	KIPAR	77 233.01	9 947.32	294 498.56	118 466.15	1 718.00	501 863.04
13	LETONIJA	22 966.70	0.00	49 219.36	0.00	389.00	72 575.06
14	LITVANIJA	40 707.94	0.00	65 599.25	0.00	233.00	106 540.19
15	LUKSEMBURG	29 953.97	0.00	132 204.36	0.00	1 667.00	163 825.33
16	MALTA	60 909.40	0.00	137 797.59	0.00	439.00	199 145.99

33 Finansijske i budžetske odredbe

1 7	MAĐARSKA	1 815 164.05	59 969.95	9 167 301.26	15 690.60	67 762.00	11 125 887.86
1 8	NJEMAČKA	3 969 885.12	380 334.00	23 602 880.63	671 413.09	133 348.00	28 757 860.84
1 9	POLJSKA	372 336.17	7 302.16	2 067 960.28	0.00	9 122.00	2 456 720.61
2 0	PORTUGAL	3 258.15	0.00	10 938.27	0.00	117.00	14 313.42
2 1	RUMUNIJA	756 542.52	0.00	4 173 703.12	0.00	70 987.00	5 001 232.64
2 2	SLOVAČKA	182 680.89	0.00	1 011 543.09	0.00	3 751.00	1 197 974.98
2 3	SLOVENIJA	6 695 001.56	277 380.64	26 273 759.87	1 214 264.18	173 418.00	34 633 824.25
2 4	VELIKA BRITANIJA	221 339.14	3.97	945 461.44	9 797.33	19 123.00	1 195 724.88
2 5	ŠPANIJA	600 811.98	43 340.37	3 297 598.09	3 517.86	34 789.00	3 980 057.30
2 6	ŠVEDSKA	231 093.63	0.00	4 152 146.07	0.00	7 876.00	4 391 115.70
2 7	ČEŠKA	683 371.88	2 449.25	4 962 584.40	10 776.70	32 193.00	5 691 375.23

Evropska unija	30 170 735.05	3 254 473.09	187 730 925.08	6 880 248.32	1 510 123.00	229 546 504.54
----------------	------------------	--------------	-------------------	-----------------	--------------	----------------

OBRAČUNATI PRIHODI OD UVOZNIH DAŽBINA (VAN EU) 2008

Države	Carine	Sezonska carina	PDV	Akciza	Druge dazbine*	Suma po zemljama
ANDORA	314.56	0.00	1 125.19	0.00	13.00	1 452.75
UAR	95 918.14	0.00	312 166.81	0.00	2 160.00	410 244.95
ALBANIJA	235 273.71	4 474.60	3 604 631.75	153 152.08	159 398.00	4 156 930.14
ARGENTINA	44 380.01	0.00	98 812.48	0.00	1 095.00	144 287.49
AUSTRALIJA	3 315.06	0.00	6 684.97	0.00	144.00	10 144.03
BOSNA HERCEGOVINA	2 480 409.68	50 981.85	28 799 922.05	2 270 975.89	474 718.00	34 077 007.47
BRAZIL	84 896.97	18 765.51	679 262.45	0.00	26 134.00	809 058.93
BAHAMI	6 947.95	0.00	12 047.13	0.00	168.00	19 163.08
BELIZE	13 467.20	0.00	87 275.55	60 957.36	929.00	162 629.11

33 Finansijske i budžetske odredbe

KANADA	53 902.16	0.00	188 599.92	0.00	1 881.00	244 383.08
ŠVAJCARSKA	290 644.14	761.31	18 244 985.36	0.00	1 187 105.00	19 723 495.81
KINA	2 176 673.05	0.00	7 421 137.31	0.00	67 950.00	9 665 760.36
EKVADOR	239 786.48	0.00	313 275.33	0.00	4 433.00	557 494.81
EGIPAT	45 463.37	0.00	137 949.13	0.00	4 174.00	187 586.50
ETIOPIJA	0.00	0.00	0.00	0.00	15.00	15.00
GAMBIJA	264.30	0.00	3 483.68	0.00	16.00	3 763.98
HONGKONG	134 828.02	0.00	379 420.30	0.00	3 595.00	517 843.32
HRVATSKA	4 744 210.87	122 636.84	29 526 229.38	5 925 879.48	583 171.00	40 902 127.57
INDONEZIJA	36 713.65	0.00	95 792.21	0.00	843.00	133 348.86
IZRAEL	41 942.92	0.00	428 991.30	0.00	1 361.00	472 295.22
INDIJA	51 543.39	0.00	150 209.69	0.00	1 610.00	203 363.08
IRAN	1 631.11	0.00	4 259.23	0.00	41.00	5 931.34
ISLAND	1 286.04	0.00	14 364.19	0.00	59.00	15 709.23
JAMAJKA	1 519.90	0.00	5 377.66	0.00	133.00	7 030.56
JAPAN	54 454.89	0.00	239 680.95	0.00	1 969.00	296 104.84
KIRGIZIJA	2 749.28	0.00	2 810.39	0.00	36.00	5 595.67
SJEVERNA KOREJA	353.10	0.00	1 193.58	0.00	8.00	1 554.68
JUŽNA KOREJA	44 775.46	0.00	172 633.81	0.00	828.00	218 237.27
KUVAJT	9 092.76	0.00	24 726.57	0.00	135.00	33 954.33
LIBAN	3 243.44	0.00	22 135.41	0.00	42.00	25 420.85
LIHTENŠTAJN	20 409.27	0.00	165 007.59	0.00	1 424.00	186 840.86
ŠRILANKA	146.66	0.00	530.74	0.00	15.00	692.40
MAROKO	835.70	0.00	1 094.12	0.00	29.00	1 958.82
MONAKO	503.64	0.00	2 474.47	0.00	29.00	3 007.11
MOLDAVIJA	0.00	0.00	4 427.90	0.00	47.00	4 474.90
MADAGASKAR	239.65	0.00	4 117.96	0.00	19.00	4 376.61
MARŠALOVA OSTRVA	2 191.75	0.00	9 887.76	0.00	75.00	12 154.51
MAKEDONIJA	204 110.21	11 226.80	4 575 605.33	291 654.07	63 264.00	5 145 860.41
MEKSIKO	390.59	0.00	1 396.96	0.00	15.00	1 802.55
MALEZIJA	14 155.18	0.00	28 501.64	0.00	248.00	42 904.82
NORVEŠKA	15 596.70	0.00	170 286.55	0.00	428.00	186 311.25
NEPAL	691.86	0.00	1 233.89	0.00	54.00	1 979.75

33 Finansijske i budžetske odredbe

NOVI ZELAND	347.80	0.00	1 246.07	0.00	26.00	1 619.87
PANAMA	14 239.16	0.00	70 056.18	0.00	1 570.00	85 865.34
FILIPINI	301.18	0.00	11 603.04	0.00	126.00	12 030.22
PAKISTAN	6 926.98	0.00	12 958.74	0.00	31.00	19 916.72
PARAGVAJ	2 149.92	0.00	12 560.09	0.00	69.00	14 779.01
KATAR	7 017.33	0.00	25 077.32	0.00	150.00	32 244.65
REUNION	808.26	0.00	2 594.15	0.00	16.00	3 418.41
SRBIJA	15 087 358.16	331 180.60	126 739 105.92	13 781 639.46	2 270 106.00	158 209 390.14
RUSIJA	38 255.91	0.00	511 523.99	0.00	7 902.00	557 681.90
SAUDIJSKA ARABIJA	10 158.46	0.00	39 898.56	0.00	396.00	50 453.02
SINGAPUR	4 324.09	0.00	18 075.04	0.00	193.00	22 592.13
SAN MARINO	11 125.57	0.00	45 535.51	0.00	322.00	56 983.08
SENEGAL	1 640.84	0.00	6 034.43	0.00	79.00	7 754.27
SIRIJA	6 807.97	0.00	21 989.67	0.00	113.00	28 910.64
SVAZILEND	550.64	0.00	3 222.20	0.00	49.00	3 821.84
TAJLAND	72 773.01	0.00	147 525.19	0.00	845.00	221 143.20
TUNIS	1 530.76	0.00	2 888.69	0.00	74.00	4 493.45
TURSKA	1 492 815.32	21 042.40	4 930 160.09	0.00	31 664.00	6 475 681.81
TAJVAN	33 104.89	0.00	170 458.94	0.00	1 537.00	205 100.83
UKRAJINA	43 305.79	0.00	1 307 238.66	278 310.00	18 538.00	1 647 392.45
SAD	1 419 093.64	0.00	5 723 052.38	0.00	25 714.00	7 167 860.02
URUGVAJ	9 227.26	0.00	17 266.88	0.00	70.00	26 564.14
DJEVIČANSKA OSTRVA	20 326.12	0.00	66 058.57	0.00	344.00	86 728.69
VIJETNAM	21 719.89	0.00	52 665.52	0.00	995.00	75 380.41
UNMIK/KOSOVO	81 036.31	0.00	580 899.64	93 981.03	22 401.00	778 317.98
JUŽNA AFRIKA	5 407.37	1.80	20 974.17	0.00	538.00	26 921.34

države van EU

29 551 625.45	561 071.71	236 484 418.33	22 856 549.37	4 973 679.00	294 427 343.86
---------------	------------	----------------	---------------	--------------	----------------

II. SREDSTVA iz PDV-a

4 Da li se u vašoj zemlji primjenjuje sistem poreza na dodatu vrijednost? Ako da, molimo dajte sažeti opis istog. Ukoliko je relevantno, upućivanje na odgovore date u Poglavlju 16 (Oporezivanje) je moguće.

Porez na dodatu vrijednost predstavlja ključni dio poreske reforme, a samim tim i veoma značajan dio ukupne ekonomske reforme koja se spovodi u Crnoj Gori.

Zakon o porezu na dodatu vrijednost se u Crnoj Gori primjenjuje od 01.04.2003. godine, a na osnovu istog su donijeti i odgovarajući podzakonski propisi kojima je precizirana primjena zakona. Oporezivanje proizvoda i usluga PDV-om se u Crnoj Gori vrši prema mjestu potrošnje primjenom principa odredišta, odnosno destinacije. Ovakvo rješenje podrazumijeva da je izvoz oslobođen plaćanja PDV-a, a da se uvoz proizvoda oporezuje i ima isti tretman kao i domaći proizvodi koji se pojavljuju na tržištu. Poreska obaveza PDV-a se utvrđuje po metodu odbitka, odnosno prema fakturnoj metodi, što znači da svaki registrovani PDV obveznik ima pravo odbitka prethodnog PDV-a koji mu je iskazan na fakturi od strane dobavljača, a pravo na odbitak se odnosi samo na promet koji je oporeziv sa stanovišta PDV-a.

Poreski obveznici sami utvrđuju poresku obavezu za plaćanje PDV-a, i to tako što ukupnu poresku obavezu na ime ostvarenog prometa proizvoda i usluga u obračunskom periodu koji u Crnoj Gori iznosi jedan mjesec, umanjuju za iznos obračunatog tj. plaćenog poreza pri nabavci proizvoda i usluga ili pri uvozu proizvoda. Obveznik PDV-a je svako pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost, koja je oporeziva PDV-om, odnosno koje vrši promet proizvoda i usluga koji se oporezuju po ovom zakonu. Da bi neko lice postalo PDV obveznik mora ostvariti promet veći od 18 000 € u posljednjih 12 mjeseci (dakle ne kalendarska godina), tako da lica koja ne ostvare navedeni promet ili nije izvjesno da će isti ostvariti, nijesu PDV obveznici, sem ako se ovakva lica sama prijave za plaćanje PDV-a, u kom slučaju tada moraju ostati u PDV sistemu najmanje tri godine. Poreski organ kada to utvrdi, ima ovlašćenja da registruje poreskog obveznika za PDV po službenoj dužnosti, kada ostvari veći promet od 18 000 €, ukoliko to lice samo nije to uradilo. Državni organi i organizacije nijesu obveznici plaćanja PDV-a u dijelu obavljanja svoje djelatnosti koje se finansiraju iz poreza i drugih javnih dažbina, a ukoliko bi navedeni organi obavljali oporezivu djelatnost koja se smatra konkurencijom i koja se oporezuje kod ostalih obveznika, tada su i oni u obavezi da se registruju i plaćaju PDV.

Osnovnim zakonskim rješenjem u Crnoj Gori je bila uvedena jedinstvena poreska stopa od 17 % za sve proizvode i usluge, da bi krajem 2005. godine, izmjenama Zakona o PDV-u bila uvedena i snižena stopa od 7 % za jedan određeni broj proizvoda i usluga (mlijeko, hljeb, mast, ulje, šećer, stočna hrana, lijekovi, knjige, usluge prevoza putnika, smještaja gostiju u hotelima, usluge javne higijena i još jedan manji broj proizvoda i usluga) koje su ranijim zakonskim rješenjima bila oslobođena plaćanja PDV i bez prava na odbitak ulaznog PDV-a.

Po nultoj stopi (0 %), se oporezuje samo izvoz proizvoda i transakcije koje su neposredno povezane sa tim izvozom, zatim proizvodi i usluge koji se koriste u vezi sa međunarodnim vazdušnim i pomorskim saobraćajem (uključujući i gorivo), lijekovi i medicinska sredstva koja se izdaju na teret Fonda zdravstvenog osiguranja, isporuke proizvoda i usluga po osnovu donacija kada je to predviđeno međunarodnim ugovorom i još manji broj proizvoda i usluga.

Poreska oslobođenja predviđena Zakonom o PDV-u su krajnje redukovana i odnose se uglavnom na javne usluge, usluge osiguranja i reosiguranja, bankarske i finansijske usluge, usluge igara na sreću, proizvode uvezene za potrebe državnih organa i dobrotvornih humanitarnih organizacija, na proizvode namijenjene za službene potrebe diplomatskih i konzularnih predstavništava i međunarodnih organizacija, putnička vozila podešena za prevoz invalida, proizvode posebno izgrađene za obrazovanje, osposobljavanje ili zapošljavanje hendikepiranih lica ako su stečeni besplatno i uvezeni od strane ustanova kojima je to djelatnost ili su pribavljeni od strane donatora bez komercijalne namjene i uz mišljenje nadležnog ministarstva, te još veoma mali broj proizvoda i usluga .

Zakonom o PDV-u je predviđena paušalna naknada u visini od 5% koju su dužni uračunati registrovani poljoprivredni proizvođači prilikom prodaje svojih proizvoda, a koju registrovani PDV obveznici mogu odbiti kao ulazni PDV.

Zakonom o PDV-u je predviđen i institut povraćaja poreza na dodatu vrijednost, a rok za povraćaj iznosi 60 dana od dana podnošenja prijave za obračun PDV-a, odnosno 30 dana kada se radi o pretežnom izvozniku. Takođe postoji mogućnost da uz saglasnost obveznika Poreska uprava u njegovo ime plati dospjeli carinski dug PDV-a. Mogućnost povraćaja PDV-a je zakonom predviđena i za poreske obveznike koji nemaju sjedište u Crnoj Gori, a propisana je i mogućnost povraćaja PDV-a u putničkom prometu.

5 Za nadležne organe (Ministarstvo finansija, Poresku upravu, Zavod za statistiku....) molimo obezbijediti detaljne informacije o:

a) Kako je uopšteno postavljen organizacioni sistem

U skladu sa članom 2. Pravilnika o organizaciji i unutrašnjoj sistematizaciji Ministarstva finansija organizacione jedinice Ministarstva su sljedeće:

1) SEKTOR BUDŽETA

- a) *Odsjek za budžetske operacije, politiku i procedure;*
- b) *Odsjek za makroekonomsku analizu i saradnju sa inostranstvom;*
- c) *Odsjek za planiranje javnih investicija;*
- d) *Odsjek za budžete lokalnih samouprava ;*
- e) *Odsjek za javna preduzeća*

2) SEKTOR ZA EKONOMSKU POLITIKU I RAZVOJ

3) SEKTOR DRŽAVNOG TREZORA

- a) *Odsjek za računovodstvene usluge, izvršenje budžeta i obračun zarada;*
- b) *Odsjek za računovodstvenu politiku, evidenciju državne imovine I obuku;*
- c) *Odsjek za upravljanje dugom, analizu zaduženosti, upravljanje gotovinom i odnose sa inostranstvom;*
- d) *Odsjek za informacione tehnologije i*
- e) *Odsjek za nacionalni fond.*

4) SEKTOR ZA FINANSIRANJE I UGOVARANJE SREDSTAVA EU POMOĆI

- a) *Odsjek za ugovaranje sredstava EU pomoći;*
- b) *Odsjek za finansiranje sredstava EU pomoći;*

5) SEKTOR ZA MEĐUNARODNU EKONOMSKU SARADNJU, STRUKTURNE REFORME I UNAPRIJEĐENJE POSLOVNOG AMBIJENTA

- a) *Odsjek za finansijski sistem;*

- b) *Odsjek za međunarodnu ekonomsku saradnju;*
- c) *Odsjek za EU integracije;*
- d) *Odsjek za strukturne reforme,, računovodstvo i reviziju*
- e) *Odsjek za vođenje registra kompanija koje su se osnivale pod posebnim uslovima;*
- f) *Odsjek za unaprijedjenje poslovnog ambijenta.*

6) SEKTOR ZA PORESKI I CARINSKI SISTEM

- a) *Odsjek za direktne poreze i otklanjanje međunarodnog dvostrukog oporezivanja;*
- b) *Odsjek za indirektne poreze;*
- c) *Odsjek za sistem finansiranja lokalne samouprave;*
- d) *Odsjek za carinski sistem i carinsku politiku i*
- e) *Odsjek za drugostepeni poreski i carinski postupak.*

7) SEKTOR ZA CENTRALNU HARMONIZACIJU FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE I UNUTRAŠNJE REVIZIJE U JAVNOM SEKTORU

- a) *Odsjek za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i*
- b) *Odsjek za harmonizaciju unutrašnje revizije.*

8) SEKTOR ZA IMOVINSKO PRAVNE POSLOVE

- a) *Odsjek za imovinsko pravne poslove ;*
- b) *Odsjek za normativno pravne poslove i*
- c) *Odsjek za drugostepeni upravni postupak.*

9) ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

10) ODJELJENJE ZA PRIPREMU DRŽAVNE POMOĆI

11) REFERAT ZA JAVNE NABAVKE

12) REFERAT ZA PROGRAMIRANJE

13) KABINET MINISTRA

14) SLUŽBA ZA OPŠTE, KADROVSKE POSLOVE I FINANSIJE

Shodno članu 3. navedenog Pravilnika izvan organizacionih jedinica sistematizovana su radna mjesta sekretara Ministarstva i savjetnika ministra Ministarstva finansija.

Kada je u pitanju Poreska uprava izvan organizacionih jedinica vrše se poslovi u Kabinetu direktora poreske uprave i Referata za korespondenciju i izvještavanje.

Organizacione jedinice Uprave su:

- Sektor za pružanje usluga poreskim obveznicima i registraciju;
- Sektor za prijem i obradu poreskih prijava računovodstvo prihoda i informacioni sistem;
- Sektor za praćenje sprovođenja poreskih propisa, inspekcijski nadzor i upravni postupak;
- Sektor za sprovođenje naplate;
- Odjeljenje za praćenje efekata kontrole i naplate i razvoj kadrova;
- Odjeljenje za internu kontrolu;
- Služba za ekonomsko-finansijske poslove;

Služba za kadrovske, pravne, tehničke i opšte poslove;

Područne jedinice (Podgorica, Nikšić, Bar, Budva, Herceg Novi, Bijelo Polje, Berane i Pljevlja).

U okviru Sektora za pružanje usluga poreskim obveznicima i registraciju su:

Odsjek za pomoć i pružanje usluga poreskim obveznicima sa grupama:

grupa za pomoć i pružanje usluga poreskim obveznicima,

grupa za pružanje usluga u Telefonskom centru.

Odsjek za edukaciju javnosti;

Odsjek za registraciju;

U okviru Sektora za prijem i obradu poreskih prijava, računovodstvo prihoda i informacioni sistem;

Odsjek za usluge izvještavanja i menadžmenta;

Odsjek za računovodstvo prihoda;

Odsjek za prijem i obradu prijava;

Odsjek za operativno planiranje i kontrolu;

Odsjek za razvoj informacionog sistema.

U okviru Sektora za praćenje sprovođenja poreskih propisa, inspekcijski nadzor i upravni postupak su:

Odsjek inspekcijskog nadzora;

- Grupa za planiranje inspekcijskih kontrola i procjenu rizika;

- Grupa za operativno planiranje i kontrolu;

- Grupa za organizaciju i tehniku inspekcijske kontrole;

Odsjek za praćenje sprovođenja poreskih propisa i upravni postupak;

U okviru Sektora za sprovođenje naplate su:

Odsjek za delikventne poreske račune sa grupom:

- Grupa za naplatu u Telefonskom naplatnom centru;

Odsjek za delikventne poreske prijave;

Odsjek za planiranje radnog opterećenja i operativni nadzor;

U okviru Službe za ekonomsko-finansijske poslove je:

Kancelarija za javne nabavke

Kancelarija za akcizne markice

U okviru Službe za kadrovske, pravne, tehničke i opšte poslove su: Pisarnica, daktilo-biro i vozni park).

U okviru Područne jedinice su: filijala, ispostava i ekspozitura.

Organizacione jedinice koje su formirane u okviru Sektora i Službi nemaju rukovodioce, kao poseban institut, već se rukovođenje vrši na nivou Pomoćnika direktora u Sektoru i rukovodioca Službi.

To se pokazalo dobrim i racionalnim rješenjem, jer je na taj način povećan broj radnika koji se bave poslovima kontrole poreskih obveznika.

Za organizacionu strukturu Zavoda za statistiku vidjeti poglavlje 18. Statistika.

b) Naplata PDV, obračun, postupci kontrole i statistička infrastruktura

Kontrole svih poreza pa i poreza na dodatu vrijednost se vrše prije svega na osnovu Generalnog plana kontrola, kojeg odobrava Direktor Poreske uprave.

Kada se radi o kontroli PDV-a, treba napomenuti da informacijski sistem Poreske uprave još ima ograničene mogućnosti za izbor kriterijuma za izradu Generalnog godišnjeg plana kontrola, mada je pri kraju izrada podsistema za podršku inspekcijским kontrolama tako da se njegova primjena u praksi uskoro očekuje. Trenutno, informacijski sistem omogućava korištenje podataka o ukupno utvrđenim i naplaćenim poreskim obavezama, dok mogućnosti za međusobno povezivanje određenih pokazatelja za pojedine strukture poreskih obveznika (djelatnost, veličina i kapacitet poreskog obveznika, visina ostvarenog prihoda, visina ostvarenih troškova i sl.) još uvijek nijesu u potpunosti automatizovane. Dalje usavršavanje informacijskog sistema Poreska uprava je kandidovala i dobila sredstva preko IPA projekta međunarodne pomoći EU.

Poreska uprava teži da unaprijedi svoj rad i da uspostavi automatizovan sistem procjene rizika kada je u pitanju kontrola poreza, a posebno PDV-a, kao i praćenje delikventnog duga u okviru Sektora naplate. U okviru Poreske uprave Crne Gore u Sektoru za kontrolu se donosi Generalni godišnji plan kontrola koji izvršavaju inspektori razvrstani u 8 područnih jedinica u Crnoj Gori. Za kvalitetnu kontrolu neophodan preduslov je prethodno izvršena procjena rizika. U područnim jedinicama procjenu rizika i selekciju poreskih obveznika za kontrolu vrše inspektori - klasifikatori koji izdvojene obveznike za kontrolu prosjeđuju supervizorima, a ovi dalje poreskim inspektorima kancelarijske ili terenske kontrole, cijeneći pri tom i složenost kontrole i stručni potencijal samih inspektora, vodeći obavezno računa kako bi se najsloženije kontrole dodijelile najiskusnijim i najposposobnijim inspektorima.

U pojedinim slučajevima, kada se ocijeni da postoji visoki stepen rizika od gubitka prihoda i kada se radi o mogućnosti postojanja PDV prevara, selekcija poreskih obveznika i dodjeljivanje naloga za kontrolu se vrši i od strane samog Sektora pri čemu se donose i operativni planovi kontrola uz preciziranje svih potrebnih detalja.

Po pravilu, sama inspekcijaska kontrola PDV-a obuhvata poslednju godinu oporezivanja za koju su podnijete poreske prijave poreza na dodatu vrijednost, a izuzetno se kontrola se može proširiti i na prethodni period, ako se utvrde činjenice i okolnosti koje ukazuju da bi se kontrolom mogao bitnije izmijeniti iznos poreske obaveze.

Posebna pažnja kada se radi o kontrolama poreza na dodatu vrijednost se posvećuje i podnijetim zahtjevima za povraćaj poreza, a kada se po pravilu vrši kontrola osnovanosti zahtjeva za povraćaj, osim u slučajevima kada se radi o «poznatim» obveznicima, po pravilu pretežnim izvoznicima koji su kao takvi i prepoznati i registrovani kod poreskog organa.

Broj kontrola PDV-a 2008. godine je 1417 ili u odnosu na ukupan broj kontrola (2969) iznosi 47.73 %, a od navedenog broja kontrola sa nepravilnostima je bilo 1110 kontrola ili 78.33 %. Po osnovu kontrola PDV-a u prethodnoj godini ukupno utvrđene korekcije su iznosile 26.454.564 €.

Kada su u pitanju provjere osnovanosti zahtjeva za povraćaj PDV-a, 2008. godine je izvršeno 598 provjera prilikom čega su zahtjevi za povraćaj poreskih obveznika korigovani (nije odobren povraćaj) za ukupno 550 066.00 €.

Prema podacima Poreske uprave u Crnoj Gori trenutno ima 21075 registrovanih PDV obveznika, od čega se 18903 odnosi na pravna lica, a 2172 na fizička lica. Od ukupno registrovanog broja PDV obveznika, prema evidenciji Poreske uprave mjesečne poreske prijave podnosi njih 93 %.

Kada je u pitanju obračun i **naplata PDV-a**, Poreska uprava, ima funkcionalnu organizaciju. Osam područnih jedinica Poreske uprave, raspolaže sa osam organizovanih Filijala za naplatu u okviru njih.

PDV sistem, kao i drugi poreski oblici bazira se na principu samooporezivanja, odnosno poreski obveznik sam obračunava porešku obavezu, popunjava poresku prijavu, podnosi je u zakonom propisanim rokovima, tj. do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec, i istovremeno izmiruje iskazanu obavezu. Dakle, utvrđivanje osnovice, odnosno obračun poreske obaveze vrši sam poreski obveznik.

Metodom analize rizika, Poreska uprava – Sektor za sprovođenje naplate, izdvaja poreske obveznike kod kojih postoji indicija da na osnovu unijetih podataka u poreskoj prijavi postoji njihova neusklađenost. Daje se prijedlog iz Sektora za sprovođenje naplate prema Sektoru za kontrolu, za terensku provjeru podataka, odnosno nadzor. Koordinacija između sektora je veoma brza i efikasna.

6 Koliki su bili bruto prihodi po osnovu PDV-a i refundiranja PDV-a za godinu 2008? Ukoliko je moguće, molimo prikazite raščlanjeni pregled ukupnih prihoda od PDV-a naplaćenog po osnovu uvoza i prihoda od PDV-a naplaćenog unutar zemlje.

O P I S		Jan	Feb	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avg	Sept	Okt	Nov	Dec	Ukupno
1(2+3)	Bruto naplata PDV-a	34.76	44.04	43.59	54.75	52.46	57.55	64.61	55.65	57.52	45.70	52.37	48.06	611.07
2	Bruto unutrašnji PDV	14.82	15.90	11.87	19.16	17.53	16.04	22.45	20.41	18.75	12.55	26.06	19.20	214.75
3	Bruto uvozni PDV	19.93	28.14	31.73	35.59	34.93	41.51	42.16	35.24	38.77	33.15	26.31	28.86	396.32
4(1-5)	Ukupni povraćaj PDV-a	10.70	18.63	7.44	19.23	15.01	16.27	19.79	11.15	10.58	4.34	24.19	13.68	171.00
5(6+7)	Neto naplaćeni PDV	24.05	25.41	36.16	35.52	37.45	41.28	44.82	44.50	46.94	41.36	28.18	34.38	440.06
6	Neto unutrašnji PDV	9.78	6.22	5.89	8.43	8.39	8.86	9.32	12.73	13.30	9.58	8.02	9.38	109.90
7	Neto uvozni PDV	14.27	19.19	30.27	27.09	29.06	32.43	35.50	31.77	33.65	31.79	20.16	24.99	330.17

Izvor: Uprava carina

U 2008. godini. ukupno naplaćeni Porez na dodatu vrijednost iznosio je 611.07 mil €. Ukupni uvozni PDV iznosio je 396.32 mil €, dok je ukupno naplaćeni unutrašnji PDV iznosio 214.75 mil €. Neto naplaćeni PDV. u 2008 godini iznosio je 440.06 mil €, od čega je neto unutrašnji PDV iznosio 109.90 mil €, a neto uvozni PDV 330.17 mil €.

Ukupni povraćaj PDV-a. u 2008 godini iznosio je 171.00 mil €.

III. Sredstva BNP

7 Da li su Nacionalni računi i kompiliranje BNP (Bruto nacionalni prihod) zasnovani na definicijama i računovodstvenim pravilima Evropskog sistema nacionalnih i regionalnih računa 1995 (ESA 95)? Ukoliko to nije slučaj, molimo da navedete detalje sistema koji se trenutno primjenjuje.

MONSTAT još uvijek ne obračunava Bruto nacionalni dohodak (BND). Za sada obračunavamo Bruto domaći proizvod prateći metodologiju ESA95.

Trenutno radimo na definisanju izvora podataka potrebnih za obračun BND kako je i planirano četvorogodišnjim planom razvoja MONSTAT-a.

8 Da li su Nacionalni računi usklađeni na način da obuhvataju sivu ekonomiju ? Koji je uticaj ovog usklađivanja na nivou BNP-a?

Zavod za statistiku (MONSTAT) je izvršio procjenu neobuhvaćene ekonomije za legalne aktivnosti, koja je uključena u obračun BDP-a. Ilegalne aktivnosti, kao što su: droga, prostitucija, krijumčarenje ljudi, nelegalna trgovina CD-a, video kasete, nelegalno korišćenje softvera, prodaja oružja se ne procjenjuju i nijesu uključene u obračun.

Pogledajte Poglavlje 16, pitanje 33.

III. UPRAVNA INFRASTRUKTURA

9 Koje ministarstvo i drugi organi imaju ukupnu odgovornost za finansijska i budžetska pitanja u vašoj zemlji?

Odgovornost za finansijska i budžetska pitanja u Crnoj Gori ima Vlada Crne Gore, dok je resorno ministarstvo zaduženo za ova pitanja Ministarstvo finansija Crne Gore. Finansijska i budžetska pitanja definisana su „organskim“ Zakonom o budžetu, godišnjim Zakonima o budžetu, kao i drugim podzakonskim aktima koje predlaže Ministarstvo finansija, a usvaja Vlada Crne Gore.

Ministarstvo finansija Crne Gore nadležno je za rad sljedećih institucija:

- Poreska uprava
- Uprava carina
- Zavod za statistiku (MONSTAT)
- Uprava za igre na sreću
- Uprava za antikorupcijsku inicijativu
- Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma
- Komisija za kontrolu postupka javnih nabavki
- Direkcija za javne nabavke
- Uprava za nekretnine

Po pitanju finansijskih i budžetskih odredbi koje se tiču lokalne samouprave, a shodno odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi i Zakona o finansiranju lokalne samouprave, opštine imaju visoku autonomiju. Istovremeno, obavezne su da primjenjuju odredbe „organskog“ Zakona o budžetu.

Aneksi:

Error! No index entries found.